

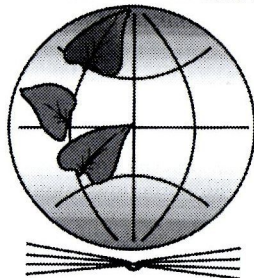
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра географії та методики її навчання
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова
Софійський університет імені Святого
Климента Охридського (Болгарія)
Ойцовський національний парк (Польща)
Газета «Краєзнавство. Географія. Туризм» (Україна)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ, МОЛОДИХ УЧЕНИХ І СТУДЕНТІВ
(З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

«ГЕОГРАФІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ: НАУКА І ОСВІТА»

19-20 квітня 2018 року

Умань
ВПЦ «Візаві»
2018

*Затверджено до друку Вченою радою природничо-географічного факультету
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(Протокол № 10 від 29 березня 2018 р.)*

Редакційна колегія:

Браславська О.В. – доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини (відповідальний редактор);
Половка С.Г. – доктор геологічних наук, професор кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини (заступник відповідального редактора);
Совгіра С.В. – доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри хімії, екології та методики їх навчання, УДПУ імені Павла Тичини; **Денисик Г.І.** – доктор географічних наук, професор, зав. кафедри географії, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського; **Миколайко В.П.** – кандидат сільськогосподарських наук, професор, декан природничо-географічного факультету УДПУ імені Павла Тичини;
Гончаренко Г.С. – кандидат біологічних наук, доцент, зав. науковою лабораторією «Екологія і освіта», УДПУ імені Павла Тичини; **Красноштан І.В.** – кандидат біологічних наук, доцент, зав. кафедри біології та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини; **Ситник О.І.** – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини, відповідальний секретар; **Кравцова І.П.** – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Козинська І.П.** – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Лаврик О.Д.** – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Максютов А.О.** – кандидат педагогічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Запорожець Л.М.** – кандидат педагогічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Макаревич І.М.** – кандидат педагогічних наук, викладач, УДПУ імені Павла Тичини; **Герасименко О.В.** – кандидат педагогічних наук, викладач, УДПУ імені Павла Тичини; **Безлатня Л.М.** – кандидат географічних наук, викладач, УДПУ імені Павла Тичини; **Черненко Т.М.** – викладач кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини (технічний секретар);
Кірісько А.А. – лаборант кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини (технічний секретар).

Г 35

Географія та екологія: наука і освіта: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю), м. Умань, 19-20 квітня 2018 р. / відп. ред. О.В. Браславська. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – 232 с.

До збірника матеріалів конференції ввійшли доповіді та тези, якими охоплено широкий спектр географічних і екологічних досліджень. Під час роботи конференції висвітлено такі питання: інтеграція сучасної географічної освіти і науки у міжнародний простір; історія становлення географії на теренах європейського простору; фундаментальні та прикладні дослідження в географії: досягнення, проблеми, перспективи; екологічний моніторинг України та зарубіжних країн; активні форми і методи навчання географії та екології у закладах освіти.

УДК – 91:502/504:54]:001.8]](06)

©Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2018.

©Кафедра географії та методики її навчання, 2018.

Нетробчук І.М., Мороз М.М.

МОНІТОРИНГ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ У МІСТІ ЛУЦЬКУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ 171

Панкратенкова Д.О.

СУЧАСНИЙ СТАН СКЛАДУ ПІЩАНИХ НАНОСІВ НА ДІЛЯНЦІ РОЗВАНТАЖЕННЯ ВЗДОВЖБЕРЕГОВОГО ПОТОКУ НАНОСІВ В РАЙОНІ ЖЕБРИАНСЬКОЇ БУХТИ 173

Половка С.Г., Половка О.А.

НАУКОВІ ІДЕЇ ВОЛОДИМИРА ІВАНОВИЧА ВЕРНАДСЬКОГО (до 155-ти річчя з дня народження) 176

Прохорова Л.А. Зав'ялова Т.В. Нетіша О.В.

ЗНАЧЕННЯ МЕТЕОРОЛОГІЧНОГО ЧИННИКА У РОЗПОДІЛІ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН ПОВІТРЯ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ 179

Рожі І. Г.

ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ-ГЕОГРАФАМИ РІДНОГО КРАЮ ЯК ОБ'ЄКТА КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТСЬКОЇ РОБОТИ 181

Sytuk Ivan

QUEENSLAND – THE BANANA STATE OF AUSTRALIA 183

Ситник О.І., Демчук О.А.

ЄВРЕЙСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ БРАЦЛАВА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК СЕЛИЩА 187

Ситник О.І.

ТЕМПЕРАТУРНИЙ РЕЖИМ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ, РЕАЛІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО 2016-2017 РОКУ 190

Совгіра С.В.

КРИТЕРІЇ ДІАГНОСТИКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ВИХОВАНOSTІ ОСОБИСТОСТІ 195

Сокальський А.І.

РОЗВИТОК ГЕОГРАФІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ КРАЄЗНАВЧОГО ПІДХОДУ У ВИВЧЕННІ ГЕОГРАФІЇ 198

Солошенко О. В.

МЕДІА-ПРОСТІР – СУЧАСНИЙ ШЛЯХ ДО ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА 201

Тарасюк Н.А., Процан І. В.

РЕГІОНАЛЬНІ ПРОЯВИ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ НА ВОЛИНІ 205

Тодоров В.І.

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕТНОГЕОГРАФІЧНИХ СИСТЕМ 207

Удовенко І.О. Шемякін М.В.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС У ВНЗ 211

пизавод; Покровський храм старообрядців; дамба і "новий" корпус гідроелектростанції, побудований в 50-х роках ХХ ст.; особняк стилу модерн, в стінах якого зараз діє музична школа; православна святиня – Миколаївська церква, пам'ятник військово-польовій кухні і її винахідникові – підполковникові Антону Турчановичу і багато інших споруд, які зберегли історію селища.

Список використаних джерел

1. Брацлав – замки, храми, хасиди, старообрядці и многое другое : [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://posterr.livejournal.com/213372.html> 2. Брацлав. Немирівський район. Вінницька область: [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://beket.com.ua/vinnickaja/braclav/> 3. Брацлав: [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://myshtetl.org/vinnitskaja/braclav.html> 4. Брацлав: [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://sites.google.com/site/breslovcommunitycom/> 5. Вирський Д. Брацлав / Д. Вирський // Енциклопедія історії України: у 10-ти т. / редкол. : В. А. Смолій (голова) [та ін.] ; Інститут історії України НАН України. - К. : Наук. думка, 2003 – Т. 1. – С. 371. 6. Вишневецкий А. Шесть веков еврейского Брацлава / А. Вишневецкий // Новости недели. – 2007. 7. Воловик В. М. Етнокультурні ландшафти містечок Поділля / В. М. Воловик. – Вінниця : ПП «О. Власюк», 2011. – С. 99-106. 8. Дунський Ю. Брацлав / Ю. Дунський // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. – К., 2005. – Т. 4. – С. 437-438. 9. Федерация еврейских общин Украины. Брацлав: [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.fjc.org.ua/templates/articlegcco_cdo/aid/1438228 10. Хаймович Б. Н. 100 еврейских местечек Украины: Подолия / Б. Н. Хаймович, В. М. Лукнин. – Санкт-Петербург. : Ежро, 2000. – 703 с.

*Ситник О.І., к.геогр.н. доц.
кафедри географії та методики її навчання
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
e-mail: sytnykuman@gmail.com*

ТЕМПЕРАТУРНИЙ РЕЖИМ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ, РЕАЛІЇ СЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО 2016-2017 РОКУ

Процеси, що відбувають у географічному середовищі, переважно зумовлюються термічними умовами. Температура повітря, як метеорологічний показник, визначає характер та режим погоди, впливає на життєдіяльність людини. Температура повітря характеризується такими показниками як *середньорічна температура повітря, абсолютні максимальні та мінімальні температури повітря, температури повітря січня і липня* тощо, які відображають кліматичні особливості території.

На території Черкаської області розподіл температури повітря зумовлений її географічним положенням, радіаційним режимом, циркуляцією атмосфери та підстильною поверхнею. Середньорічна температура повітря на території Черкаської області становить +7,7°C. Область має значну протяжність із заходу

на схід – понад 200 км, у зв'язку з цим *середньорічні температури повітря* відрізняються у межах регіону.

У розподілі цього показника спостерігається закономірність, що полягає у зростанні середньорічних температур повітря із заходу на схід. У зв'язку з такою конфігурацією області середньорічні значення температури на заході і сході відрізняються на $0,9^{\circ}\text{C}$. Найнижча середньорічна температура повітря фіксується на метеорологічній станції Жашків ($+7,3^{\circ}\text{C}$), а найвища – на метеорологічній станції Чигирин ($+8,2^{\circ}\text{C}$). Також, середньорічна температура повітря, яка зафіксована на метеостанції Сміла, є вищою на $0,4^{\circ}\text{C}$, від показників метеостанції Звенигородка, що пов'язано з посиленням континентальності клімату. Винятком є Черкаси та Золотоноша, що пояснюється розташуванням поблизу них значного за площею Кременчуцького водосховища, яке, завдяки мікрокліматичного впливу, сприяє зниженню температурних показників на $0,3...0,4^{\circ}\text{C}$ (за умов відсутності водосховища середньорічна температура повітря у Черкасах та Золотоноші становила б $+8...+8,1^{\circ}\text{C}$). Фактично температури змінюються в довготному напрямку, зміни з широтою є незначними, що пов'язано з невеликою протяжністю Черкаської області із півночі на південь.

Одним із основних показників температурного режиму є *середня місячна температура січня і липня*. Просторово-часовий розподіл цих показників залежить від радіаційних умов, сезонних коливань циркуляції атмосфери, фізико-географічних особливостей місцевості.

Середньомісячна температура січня по Черкаській області становить $-5,9^{\circ}\text{C}$ і по території змінюється переважно в широтному напрямку від $-5,5^{\circ}\text{C}$ до -6°C . Найкраще ця особливість простежується у західних районах Черкаської області, зокрема, середні температури січня на метеостанції Умань становлять $-5,7^{\circ}\text{C}$, Звенигородка $-5,9^{\circ}\text{C}$, Жашків -6°C ; у східних районах області цей показник не є чітко широтним чи довготним, температури повітря розподіляються без певної закономірності, що пояснюється суттєвим впливом Канівського та Кременчуцького водосховищ, які дещо підвищують січніві температури повітря (наприклад, Канів розташований за 85 км на північ від Чигирини, проте середні температури січня для обох населених пунктів є однаковими); однаковими є температурні показники для Черкас та Золотоноші, відстань між якими 30 км; водночас, порівняння показників Сміли та Черкас підтверджує певний широтний розподіл температур (для Черкас середні січніві температури повітря є нижчими на $0,2^{\circ}\text{C}$).

Середньомісячна температура повітря липня по Черкаській області становить $+19,5^{\circ}\text{C}$ і змінюється від $+18,8^{\circ}\text{C}$ (Жашків) до $+20,3^{\circ}\text{C}$ (Чигирин). Розподіл липневих температур по Черкаській області має певні закономірності та є досить простим. Цей показник зростає із заходу на схід у зв'язку з підвищенням континентальності клімату. Варто зазначити, що липневі температури в області відрізняються на $1,5^{\circ}\text{C}$. Яскравим прикладом зміни температури в меридіональному напрямку є те, що середня температура повітря в липні в Жашкові на $0,4^{\circ}\text{C}$ нижча, ніж у Звенигородці, яка знаходиться східніше.

Значне зниження температури повітря в Черкаській області зумовлюється переміщенням холодних арктичних повітряних мас, які внаслідок незначної вологості та великої прозорості зазнають подальшого радіаційного вихолодження. Температура повітря під час їх вторгнення знижується за добу на 10...12°C. *Абсолютний мінімум температури повітря* значно нижчий, ніж середня місячна температура повітря, і залежить від місцевих умов і особливостей рельєфу.

Абсолютний мінімум температури повітря на території Черкаської області змінюється від -31,4°C до -40,7°C. Найнижчі показники фіксуються в північно-східній частині області, а абсолютний мінімум зафіксований на метеорологічній станції Сміла («полюс холоду» Черкаської області). Причиною цього є те, що місто розташоване в улоговині, і холодне більш важке повітря стікає в долину, застоюється у ній. Певним чином на абсолютні мінімальні температури повітря впливає Мошногірський кряж, від якого холодне повітря спрямовується в долину давнього русла Дніпра, де розташована Сміла. Також, на цей показник суттєво впливають водосховища. Кременчуцьке водосховища дещо послаблює сильні морози, і у Черкасах абсолютні мінімуми температури повітря є вищими порівняно із навколишніми територіями.

Найвища температура повітря, зафіксована за весь період спостережень, є *абсолютним максимумом температури повітря*. У річному ході найвищий абсолютний максимум спостерігається у липні-серпні. Цей показник на території Черкаської області становить +34,7...+39°C. Найнижчі показники абсолютних максимумів температури повітря зафіксовані на метеостанції Канів (+34,7°C), Черкаси (+37,4°C) та Чигирин (+37,9°C).

Найвищі абсолютні максимальні температури повітря (+39 °C) фіксувалися в центральних районах Черкаської області, зокрема на метеостанції Звенигородка і Сміла. Таким чином, Сміла за абсолютними мінімальними та максимальними температурами повітря є найбільш континентальним містом Черкаської області. Загалом, абсолютні максимальні температури повітря зростають із просуванням на схід, проте наявність значних за площею водосховищ призводить до зниження цього показника.

Відомо, що сільськогосподарське виробництво, більш ніж будь-яка галузь економіки, залежить від погодних умов, зокрема температурних. Упродовж минулого сільськогосподарського року (листопад 2016-жовтень 2017) погода не була стабільною. Особливістю виявились: значні перепади температури повітря; стійкий дефіцит опадів з початку 2017 р.; жорсткі заморозки у квітні-травні; тривала ґрунтова посуха із середини травня до початку жовтня; смерчі 26 червня і 1 липня у супроводі сильного дощу та граду. За інтенсивністю, тривалістю та наслідками для майбутнього врожаю в багатьох районах ці явища мали статус стихійних гідрометеорологічних явищ і негативно вплинули на формування урожайності більшості культур.

Осінь 2016 р., загалом, характеризувалась прохолодною погодою. До середини вересня зберігався літній режим погоди, проте, надалі з похолоданням, вже 19 вересня, місяцями спостерігались перші незначні заморозки, 13 жовтня – випав перший сніг та надзвичайно рано (на 2,5-3 тижні

раніше звичайного) відбувся перехід середньодобової температури повітря через $+5^{\circ}\text{C}$ і припинення вегетації, із середини листопада кілька разів формувався сніговий покрив, спостерігалось промерзання ґрунту, та з 22 листопада – в свої права вступила зима..

Для зими 2016-2017 рр. були характерні від'ємні середньодобові температури повітря упродовж більшості днів, різкі коливання температури повітря, значне промерзання ґрунту, стійке залягання снігового покриву та достатня його висота у період низьких температур.

Для культур, що зимували, склались переважно безпечні умови. Раннє відновлення вегетації, через потужне потепління у 2-й половині лютого, стало найбільш сприятливим чинником для недостатньо розвинених посівів.

Характерними рисами весняного періоду виявились відсутність стабільного тепла та стійкий дефіцит опадів на більшості площ, крім західних районів області. Після тривалого тепла вона піднесла неприємні сюрпризи у вигляді аномальних (утворення та утримання деякий час снігового покриву висотою до 3 см в 20-х числах квітня) та стихійних гідрометеорологічних явищ (жорсткі заморозки у квітні-травні). За останні 50 років спостережень, заморозки 10-11 травня за інтенсивністю, тривалістю та площею охоплення виявились одними із найсуворіших для цього періоду.

Швидке встановлення сухої дуже теплої та вітряної погоди дозволило в ранні строки та практично одночасно розпочати сівбу всіх культур. Передчасне накопичення ефективних температур вище $+5^{\circ}\text{C}$ зумовило передчасне цвітіння плодкових. Тому оманлива, з квітневим снігом та жорсткими травневими заморозками, весна 2017 р. виявилась суворим випробуванням для аграріїв області.

Влітку спостерігались часті значні коливання температури повітря – від прохолодних до спекотних днів у червні-липні, до тривалого періоду спеки із жаркими суховіями у серпні. У поєднанні з бездошів'ям, поглиблювалась та поширювалась ґрунтова засуха. Проте, завдяки періодичним похолоданням, дія засушливих явищ не набула незворотного характеру. Однак, як і в попередньому році, на врожай пізніх культур негативно вплинув тривалий період спеки із суховіями у серпні.

Осінь 2017 р. (вересень-жовтень) – характеризувалась значною мінливістю температурного фону – чергуванням похолодань та потеплень. Середина вересня за температурними умовами була схожа на липень, вдень на всій території області фіксувались температури $+31...+35^{\circ}\text{C}$, а вже в останні дні місяця завдяки адвекції холодного арктичного повітря спостерігались перші заморозки на ґрунті, а місцями – й у повітрі. Середина жовтня за температурними умовами відповідала 2-й половині вересня, а вже у 3-й декаді відмічались перші прояви зимових явищ (промерзання ґрунту та випадання снігу).

Упродовж 2016-2017 с/г р. середні місячні температури повітря перевищували норму на $1-5^{\circ}\text{C}$, що є характерним для останніх років. Проте, стійка позитивна аномалія температури та, як наслідок, найвищі відхилення від норми спостерігались лише у березні та серпні – на $4-5^{\circ}\text{C}$ вище норми. У

листопаді, грудні, січні, квітні, травні, серпні та жовтні, за рахунок значної мінливості температурного фону (чергування хвиль холоду та тепла), вона була близькою до норми та на 2-3°C вищою від норми у лютому, червні та вересні.

Середня температура повітря за 2016-2017/г р. становила 9,0-9,5°C, що нижче на 0,7°C ніж у 2015-2016 с/г р. та вище за норму на 1,5°C. Підвищена середня температура за аналогічні терміни спостереження відмічається 13-й рік поспіль.

Середня температура повітря за холодний період (листопад-березень) 2016-2017/г р. становила -0,4...-0,9°C, що на 2°C нижче попереднього року та вище за норму на 1,3°C. Найхолоднішим місяцем року виявився січень із середньомісячною температурою повітря -5,1...-6,0°C. Абсолютний мінімум температури повітря -23,6°C, зафіксовано 31 січня м/с Черкаси. На решті території області найнижча температура становила -18...-22°C.

Середня температура повітря за теплий період (квітень-жовтень) 2016-2017/г р. перевищила норму на 1,7°C і становила 15,9-16,7°C, що в межах показників попереднього року. Найтеплішим місяцем року був серпень із середньою місячною температурою повітря +21,9...+22,8°C. Абсолютний максимум +37,1°C було зафіксовано 1 липня м/с Канів та 5 серпня м/с Чигирин. На решті території області найвища температура становила +34,5...+36,9°C. Кількість днів із максимальною температурою повітря +30°C і вище перевищувала середні багаторічні показники і становила 27-38, при нормі 16. При цьому, найменше спекотних днів було на північному заході, найбільше – на південному сході, із них третина днів відмічалась у 2-й декаді серпня.

Теплозабезпеченість вегетаційного періоду (суми ефективних температур вище +5, 10, 15°C) за вегетаційний період 2017 р. значно перевищували норму по всій території області. Тривалість вегетаційного періоду (середні добові температури повітря вище +5°C) склала 235-239 днів, що на 21-25 днів довше від середнього показника, розрахованого за 1986-2005 рр. Період активної вегетації (середні добові температури повітря вище +10°C) склав 155-179 днів і виявився на 10-11 днів коротшим від середнього показника. Подекуди, за рахунок більш активної хвилі тепла у жовтні, період активної вегетації виявився на 13 днів довшим. Тривалість періоду із середньодобовою температурою повітря вище +15°C склала 124-128 днів, що на 5-9 днів перевищила середній показник.

ГТК (гідротермічний коефіцієнт) за період із середньодобовими температурами вище +10°C становив 0,4-0,9 що на більшості площ відповідає посушливим умовам, в окремих центральних районах області (Смілянський, Черкаський) – дуже посушливим.

Таким чином, 2016-2017 сільськогосподарський рік видався непростим для аграріїв області. Його специфікою стали аномальні погодні умови, які були найгіршими за останні 40 років що вплинуло на якість та кількість врожаю всіх культур.

*Затверджено до друку Вченою радою природничо-географічного факультету
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(Протокол № 10 від 29 березня 2018 р.)*

Редакційна колегія:

Браславська О.В. – доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини (відповідальний редактор);
Половка С.Г. – доктор геологічних наук, професор кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини (заступник відповідального редактора);
Совгіра С.В. – доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри хімії, екології та методики їх навчання, УДПУ імені Павла Тичини; **Денисик Г.І.** – доктор географічних наук, професор, зав. кафедри географії, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського; **Миколайко В.П.** – кандидат сільськогосподарських наук, професор, декан природничо-географічного факультету УДПУ імені Павла Тичини;
Гончаренко Г.С. – кандидат біологічних наук, доцент, зав. науковою лабораторією «Екологія і освіта», УДПУ імені Павла Тичини; **Красноштан І.В.** – кандидат біологічних наук, доцент, зав. кафедри біології та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини; **Ситник О.І.** – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини, відповідальний секретар; **Кравцова І.П.** – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Козинська І.П.** – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Лаврик О.Д.** – кандидат географічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Максютов А.О.** – кандидат педагогічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Запорожець Л.М.** – кандидат педагогічних наук, доцент, УДПУ імені Павла Тичини; **Макаревич І.М.** – кандидат педагогічних наук, викладач, УДПУ імені Павла Тичини; **Герасименко О.В.** – кандидат педагогічних наук, викладач, УДПУ імені Павла Тичини; **Безлатня Л.М.** – кандидат географічних наук, викладач, УДПУ імені Павла Тичини; **Черненко Т.М.** – викладач кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини (технічний секретар);
Кірісько А.А. – лаборант кафедри географії та методики її навчання, УДПУ імені Павла Тичини (технічний секретар).

Г 35

Географія та екологія: наука і освіта: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю), м. Умань, 19-20 квітня 2018 р. / відп. ред. О.В. Браславська. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – 232 с.

До збірника матеріалів конференції ввійшли доповіді та тези, якими охоплено широкий спектр географічних і екологічних досліджень. Під час роботи конференції висвітлено такі питання: інтеграція сучасної географічної освіти і науки у міжнародний простір; історія становлення географії на теренах європейського простору; фундаментальні та прикладні дослідження в географії: досягнення, проблеми, перспективи; екологічний моніторинг України та зарубіжних країн; активні форми і методи навчання географії та екології у закладах освіти.

УДК – 91:502/504:54]:001.8]](06)

©Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2018.

©Кафедра географії та методики її навчання, 2018.